

Un număr vechi 1 leu

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R

Jurământul more judaico și presa străină (*Kölnische-Zeitung* și *Frankfurter-Zeitung*). Toleranța Românilor pentru Evrei încă din timpurile cele mai depărtate, de d. D. Alexandresco.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ:

Curtea de casație, s. I: *Golda și Haim Kamniker cu Simon Gross*.

Curtea de apel din Iași, s. II: *Golda Kaminker cu Simon Gross*.

Din Procedura civilă, de d. Arthur G. Sion.

Știri legislative, de Cesar.

Jurământul more judaico și presa străină (*Kölnische-Zeitung* și *Frankfurter-Zeitung*). Toleranța Românilor pentru Evrei încă din timpurile cele mai depărtate.

Articolul ce am publicat în ziarul *Dreptul* din 11 Octombrie 1901, No. 64, prin care ceream ca jurământul *more judaico* să rămăie de o cam dată ast-fel cum el se practică în țara noastră, în baza textelor din vechiul Cod judiciar al Moldovei (Colecția, partea I, p. 518), a avut un re-sunet în presa străină. În adevăr, două ziare de o însemnătate necontestată, *Kölnische Zeitung* și *Frankfurter Zeitung* critică în mod aspru modul nostru de a vedea. Nu ne așteptam la atâta o-noare, dar ne așteptam și mai puțin la acușările nedrepte care se aduc de aceste ziare europene în contra țării noastre. În adevăr, suntem acușăți, pe de o parte, că am inventat acea formulă barbară a jurământului, care ar constitui pentru Israeliți o adevărată tortură, ear pe de alta, că n'am fost nici odată toleranți către neamul lui Israel.

Vom căuta a răsturna aceste acușări nedrepte

prin acte și documente de natură a satisface pe orî și cine, chiar pe acei prieteni ai țării românești, cari, probabil, au trimes din București sau de aiurea asemenea corespondență sus numitelor ziare, surprinzând buna lor credință.

Mai întâi de toate, nu este exact că noi am fi inventat cunoscuta formulă după care Evreii prestează jurămintele lor în sinagogă. Această formulă, prevăzută în anafroua Ministeriului dreptății din 1844, întărită de fostul Domn al Moldovei, Mihail Sturdza, este, în adevăr, cunoscută de mult și foarte veche.

Eată, în adevăr, ce găsim, în această privință, într'o broșură apărută la Paris în anul 1881, datorită penei unui jurisconsult israelit, Edmond Benoit-Lévy, avocat pe lângă Curtea de apel din Paris și prim-redactor *du Courier des tribunaux*, prin urmare, un om competent asupra materiei⁽¹⁾.

«Vom expune de îndată formula jurământului more judaico, ast-fel cum ea a fost stabilită prin o decizie a Curței din Colmar din 10 Fevruar 1809. Această formulă pare a fi fost stabilită de rabinii spre a fi urmată de evreii de câte ori ei se judecău cu un alt evreu. Ea a trecut în legislația Impăraților germani și mai în urmă în jurisprudența Consiliului suveran al Alsacei.

«Dacă consultăm decretul împărătesc relative la această materie și apropiem dispozițiile lor de acele ale Impăraților Sigismund și Carol al V-lea, din 12 August 1530, privitoare la privilegiile evreilor, de jurisprudența adoptată de Curtea apelativă din Brunswick-Luneburg, de regulamentele Camerei imperiale a Austriei de jos, de acele ale magistratului din Francfurt din 7 Dechembrie 1705 și celor-l'alte state germane, vedem că evreul căruia se deferă un jurământ trebuie să se presinte la sinagogă, întovărășit de zece evrei având acelaș sex, în vîrstă fie-care de cel puțin

(1) *Étude historique et juridique sur le serment more judaico* (Paris, Cotillon, 1881), p. 4. Veđi și Const. Gabrielscu, *Natura jurământului, și jurământul more judaico* (Craiova, 1889), p. 25 urm.

trei-spre-zece ani, și acolo, cu capul acoperit, cu fruntea și mânele legate cu *Tefelin* (cornul în care se găsesc scrise cele zece porunci), acoperit cu un *Taleth* (șalul care se pune pe umeri în timpul rugăciunilor) și cu *Arba canfos* sau *Tsitsis* (canafurile de lână care atârnă de falon, și care trebuie să fie în număr de opt sau șapte), să se așeze dinaintea tabernacolului, de unde *safer Toira* este scoasă și dusă cu pompă pe *Almemor* (locul unde se cetește Toira și de unde se țin la ocașie predicii), unde se vor ceti cuvintele privitoare la jurământ. *Toira* va fi desfăcută, și evreul va întinde mâna sa pe a cincea carte a lui Moise, la stihul: «Nu vei lua numele D-zeului tău în deșert». Rabinul îi va explica acest verset, și evreul va repeta formula următoare:

«Doamne Dumnezeu, creatorul cerului, a pământului și a tuturor lucrurilor, care ești și al meu și al tuturor acelor de față aici, invoc numele tău sfânt în acest moment când este vorba de a spune adevărul, și jur pe tine de a spune numai adevărul. Jur prin urmare că... Te rog deci, Doamne Dumnezeu, de a-mi veni în ajutor și de a confirma acest adevăr. Dar, dacă cu această ocașie, voi întrebuița vre-o fraudă, ascunzând adevărul, să fiu în veci blăstemat, cuprins și nimicit de flăcările în care au dispărut Sodoma și Gomora; să fiu lovit de toate blăstemurile scrise în *Toira*. Eternul, care a creat frunzele, erburile și toate lucrurile, să nu-mi vie nici odată în ajutor și în sprijin, în nici una din afacerile și nenorocirile mele. Dar dacă spun adevărul și fac bine, *Adonai* (ființa supremă) ⁽²⁾ să-mi fie întru ajutor, și nimic mai mult, etc.».

Curtea de casație din Franca a sancționat această formulă, care nu este de cât o variantă a celei admisă de tribunalele noastre, respingând recursul contra unei deciziuni a Curței din Colmar, din 8 Iulie 1809, care ordonase ca jurământul să fie prestat în acești termeni ⁽³⁾.

Cum rămâne dar cu afirmația gratuită că formula întrebuițată în țara noastră în jurămintele *more judaico* este o invenție a Românilor spre a tortura pe acei cari nu împărtășesc credințele lor religioase? Și cum rămâne cu afirmarea autorilor străini citați în studiul nostru anterior, criticat într'un mod atât de aspru și de nedrept, după care Evreii talmudești nu se cred legați de cât prin jurământul prestat cu aceste solemn-

⁽²⁾ *Adonai*, în limba ebraică, este numele ce sf. scriptură dă lui D-zeu:

... Dieu m'apparut, je vis
Adonai vêtü de gloire et d'épouvante.

(Lamartine).

⁽³⁾ Veți Benoit-Lévy, *op. cit.*, p. 5.

tăți ⁽⁴⁾. Vina nu este decî a noastră, ci a celor cari se cred imputerniciți a fi sperjuri, de câte ori jurământul este prestat în alte condițiuni.

Jurământul fiind, după legea noastră, un act religios, sau cel puțin mixt, nimic mai natural de cât a ne referi la religiunea aceluî chemat a face o afirmațiune religioasă!

Am terminat cu partea relativă la jurământul *more judaico*. Venim acum la a doua acușiune ce ni se aduce în privința lipsei de toleranță religioasă.

Această acușiune este și mai nedreaptă. În adevăr, d-l Hâșjdaș, spre a dovedi toleranța străbunilor noștri pentru religia evreilor, cărora une-ori li se dădea până și epitul de *frate*, citează cazul unui evreu spaniol, anume *Şaim*, fiul lui *Iosif*, care, fără a se boteza, ajunsese, sub domnia lui Alexandru Mircea, adecă pe la 1573, a fi rădicat până la treapta de secretar domnesc ⁽⁵⁾. «Evreii, dice Dimitrie Cantemir, care scriea pe la finele secolului al 17-lea, unde voesc, acolo pot să-și facă sinagogă, însă numai de lemn, ear de peatră nu au voe... Armenii sunt și ei liberi de a-și păzi legea lor, etc.» ⁽⁶⁾

În fine, spre a nu lungi de cale afară acest articol, vom cita numai hrisovul lui Sandu Sturdza Voevod din 1 Februarie 1823, care permite evreilor celor mai fruntași din breasla jidovească din Iași de a tăea carne și a percepe taxele cuvenite, după obiceiul și ritul mosaic. Eată cum se exprimă acest document, care pomenește și de alte acte mai vechi:

«Find-că breasla jidovilor din orașul Iași, prin jaloba ce au dat cătră Domnia mea, au arătat că, osebit de hrisoavele domnești ce au pentru darea lor în ce chip să urmeze, au avut o osebită carte gospod, și pentru alte rândueli ale legei lor, și pentru obiceiurile și cislile ce au între dênșii, poruncitoare ca la toate cele ce vor găsi cu cale și cu dreptate, Hahambașa și cei mai fruntași din jidovii pământeni să deie cu toții ascultare; dar fiind-că unii dintre dênșii, și mai ales din străinii iubitori de tulburări, fiind și neprimitori de a urma la cele cerânduieala îi îndatorește, stați în protiva sfaturilor celor de folos, și nu numai că

⁽⁴⁾ Veți Laurent, XX, No. 224, p. 254. Considerând, dice Curtea noastră supremă, că formalitățile acestui jurământ, care consistă în niște ceremonii imponent practice în religiunea ebraică, trebuie să fie săvârșite în interiorul sinagogei, înaintea rabinului, pentru cuvântul că, în ochii israelitului și după credința sa, nu poate să existe jurământ adevărat de cât acela care este prestat după formele sacramentale ale religiunei sale». (Bulet. Cas. S-a I, anul 1884, p. 337).

⁽⁵⁾ Veți t. I, partea I, a Comentariilor noastre, p. 150, nota 1.

⁽⁶⁾ Descrierea Moldovei (*Beschreibung der Moldau*), capit. 16, ab initio, despre cei-vași locuitori ai Moldovei.

la multe pricinuesc supărări breslei, dar dau împedicare și la darea birului ce sunt datorii a' l da, și fiind-că cartea aceea din întâmplare s'au perdut, au făcut rugăminte că de pe condicile vesteriei să li să deie o asemenea carte și de la Domnia mea, după care jalobă făcându-se cercetare, și incredințându-ne Domnia mea din condicile vesteriei că au avut o asemenea carte de la cei mai înainte fericiți Domni, precum de la Const. Alex. Ipsilant Voevod, de la Alex. Const. Moruz Voevod, din anul 1804, și de la Sc. Alex. Calimach Voevod, din anul 1814, și după jaloba ce au dat și rugăminte ce au făcut, socotindu-se și de către Domnia mea a fi cu cale a se păzi această rânduială ce au avut din vechi după cuprinderea acelor cărți, s'au dat și de la Domnia mea această carte la mâna lui Șaim Hahambașa, și acelor mai fruntași din breasla lor, Iosif Postovariu, Solomon Israil, și Iosif Daniil, prin care poruncim vouă tuturor jidovilor din Iași, ca la rânduielele cele după legea voastră obiceiuri și cisle ce se vor face între voi, cum și la prețul carnei ce tăeți pentru voi, ce se numește tacsie, după povățuirile susnumitului Hahambașa și acelor alții, ca unii ce sunt mai aleși din jidovii pământeni, să aveți cu toții a urma dându-le supunere și ascultare; căci carele se va arăta improtivitor, și nu va da ascultare la cele ce adunarea voastră va găsi cu cale, va fi supus pedepsei; ear jidovii sudiți să nu fie volnici nici cu un chip a ține trunchiū ca să taie carne și să vîndă pentru dînsii, ci numai jidovii pământeni să aibă trunchiū, la care să taie și să vîndă carne, și jidovii sudiți, carnea ce le va trebui să o cumpere de la jidovii casapi pământeni, cu prețul ce vor cumpăra și cei-l-alți jidovi din oraș, cum și păsările ce vor avea de tăiat ori ce feliū, earăși Hahamul jidovilor pământeni să le taie, ear jidovii sudiți să nu fie volnici nici cu un chip a avea osebit Haham. Nici unul din casapii jidovi să nu cuteze a vinde carne la jidovi, fără a nu lua prețul taxei, după hotărîrea ce se va face de către Hahambașa și de către acei mai aleși ai breslei, căci care va cuteza a urma improtivă, se va pedepsi. Drept aceea poruncim Domnia mea, că după cum mai sus prin cartea aceasta se hotărăște, asemenea și întocmai să se urmeze de către toți» (7).

Din acest document, care consacră prescripțiile religiei ebraice în privința dreptului de a tăia carne (8),

(7) Veđi t. I, partea II-a a Comentariilor noastre, p. 150, nota 1 și Uricariul, t. III, p. 275 urm.

(8) Curtea de casație a validat de asemenea convențiunea încheiată între moștenitorii unui haham, prin care se regulează dreptul de a tăia vitele după religia mosaică: «Considerând, dice Inalta Curte, că dreptul de a tăia vite, după religia mosaică, aparținînd hahamului și acest drept trecînd

resultă că țara noastră a fost și este mult mai tolerantă de cât multe alte țări civilizate. Este, în adevăr, destul să menționăm Elveția, țară liberală prin excelență, unde art. 25 bis din Constituția federală oprește tăerea carnei *cușer* după ritul mosaic (9).

Credem că, fără a intra în mai multe detalii, am spus de o cam dată în de ajuns pentru a arăta cât de nedreaptă este acușațiunea ce ni se aruncă de unii străini, cari, saū nu cunosc țara pe care o ponegrec, saū o fac cu intențiune, avînd conștiință că spun un sfruntat neadevăr.

Intr'un studiu viitor vom reproduce alte documente din care toleranța străbunilor noștri pentru ori ce străini în genere, și mai cu seamă pentru Evrei, va reeși și mai bine.

D. Alexandresco.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția I

Audiența de la 19 Noembrie 1901

Președenția D-lui A. L. GIANNI, Consilier

Golda și Haim Kaminker cu Simon Gross.

Dotă.—Inscripțiune ipotecară în averea imobiliară a soțului pentru asigurarea ei. — Dacă femeea poate renunța la această ipotecă fie în favoarea soțului, fie în favoarea terților. — Separațiune de patrimoniū.—Dacă femeea care a obținut separațiunea de patrimoniū poate renunța la ipoteca ce are asupra imobilelor soțului pentru asigurarea zestreī.—(Art. 1248, 1265, 1281 și 1760 din Codul civil).

1. Este de esența regimului *dotal d'a asigura conservarea zestreī femeei, și în acest scop legiuitorul recunoaște femeei dreptul de a lua o ipotecă asupra imobilelor bărbatului pentru dota cea alienabilă, și edictează, sub pedeapsă de nulitate, că femeea nu poate în nici un cas să renunțe la această ipotecă, adică, nu numai că femeea nu poate conveni a nu lua o ipotecă în averea imobiliară a soțului, dar*

prin ereditate la fiii acestuia, cari au cunoștințele necesarii, dînsii pot conveni prin convențiune făcută legal, în regularea executării acestui drept, fără ca prin aceasta să poată fi considerat de un monopol prevăduț de art. 12 din Constituție, de oare ce înaintea instanțelor de fond era în discuție executarea convențiunei urmată între frații hahami, ear nici cum dreptul ce au de a percepe vre o dare de la cei de al treile; Considerând că convențiunea urmată între dînsii fiind recunoscută de părți, după art. 969 C. civ. are putere de lege, de oare ce obligațiunea luată de Ihil sin Iancu Hahamu are de cauză primirea acelor 220 de galbeni de la fratele său Iosif David Hahamu, prin urmare nu poate intra sub previsiunile art. 966 C. civ., și nici că este bazată pe o cauză ilicită, de oare ce nu este oprită de lege saū contrară bunelor moravuri și ordinei publice covențiunea încheiată între frații hahami, prin care recurrentul numărînd o sumă de 220 galbeni fratelui său Ihil, și acesta primînd, se obligă a răspunde câte doi galbeni și jumătate pe săptămîna din dreptul ce ar avea la tăerea vitelor în calitate de haham, etc.). Veđi *Dreptul* din 1878, No. 5 și Bulet. Cas. S. I, anul 1878, p. 27 urm. Veđi și t. V a Comentariilor noastre, p. 150.

(9) Veđi *Journal Clunet*, anul 1900, p. 221.

nică, după ce a luat-o, dânsa nu poate renunța la acea ipotecă.

Afară de aceasta femeia nu poate renunța la această ipotecă și la inscripțiunea ce o face să aibă efect nu numai în favoarea soțului, dar nici chiar în favoarea celor de al treilea, fiind-că această ipotecă este privită de legiuitor ca incesibilă.

2. Separațiunea de patrimoniul nefăcând să înceteze căsătoria și regimul sub care ea a fost contractată, și această separațiune neavând alt scop de cât de a determina capacitatea femeii, în raport cu soțul său, ca administratoare a averii dotale, nu poate atinge ori modifica în ceva regulile de indisponibilitate a lucrurilor ce legea le-a declarat inalienabile sau ale garanțiilor ce le-a crezut necesarii pentru conservarea averii dotale.

Așa dar, nici femeia care a obținut separațiunea de patrimoniul nu poate renunța la inscripțiunea ipotecară ce are în averea imobiliară a bărbatului pentru asigurarea zestrei sale.

Decisiunea 429/901. — Casată, în urma recursului făcut de Golda și Haim Kaminker, decisiunea Curței de apel din Iași, s. II cu No. 12/901 dată în proces cu Simon Gross.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier Chr. Pherekyde;

Pe d-l avocat Gr. Macri în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-nii avocați P. Borș și B. Cernea în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului III de casare:

«Violarea art. 1281 și greșită interpretare a art. 1760 Cod civil.

«Prin transacțiunea propusă de Simon Gross d-na Kaminker urma a renunța la o parte din dota sa reducându-o la 4000 lei de la 10000 lei precum și la ipoteca legală ce avea asupra unui imobil a soțului ei.

«Curtea declară că din art. 1760 C. civil, reese că femeia poate renunța la ipoteca sa legală în favoarea terților. Ast-fel, după onor. Curte, femeia poate renunța la ipoteca sa legală, pe când art. 1281 Cod civil oprește pe femeie d'a renunța la ipoteca sa legală, sub pedeapsă de nulitate. Din acest articol rezultă că legiuitorul nostru a înțeles a consfinți nealienabilitatea creanței dotale, adoptată de jurisprudența franceză; ori dacă femeia poate renunța la ipoteca sa legală în favoarea celor d'al treilea, dânsa ar putea aliena; dar tocmai spre a împiedeca alienarea creanței dotale, legiuitorul a stabilit prohibițiunea din art. 1281.

«Curtea, printr'un argument a contrario, dedus din art. 1760, a desființat sistemul legii în privința inalienabilității creanței dotale, garantată prin ipotecă legală, și a nimicit efectul acestei ipotecă stabilită de lege spre a garanta pe femeie față cu cei de al treilea, permițând femeii de a desființa tocmai în favoarea celor de al treilea».

Având în vedere că din decisiunea atacată cu recurs rezultă: că pentru asigurarea dotei în valoare de 10000 lei ce se constituise Goldei Kaminker la căsătoria sa cu Haim Kaminker s'a luat o ipotecă asupra unor imobile ale soțului său; că imobilul afectat ipotecă a fost vândut în urmă de Haim Kaminker lui Simon Gross; că acesta la căsătoria ficei sale Sura cu D-r Anghel îi dă pe lângă altele și acest imobil; că Golda Kaminker, obținând separațiunea de patrimoniul contra soțului său Haim Kaminker, urmărește acest imobil pentru despăgubirea creanței sale de 10000 lei în mâinile deținătorilor, că imobilul fiind vândut, Simon

Gross face contestațiune la tabloul de ordine pentru două motive; 1° că dânsul, plătind, cu ocaziunea cumpărării acestui imobil pe creditorii ipotecari înscriși anterior ipotecă legale a femeii, se află de drept subrogat, în virtutea art. 1108 din Codicele civil, în locul acestor creditori și dar urmează a fi trecut cu suma ce represintă aceste creanțe înaintea ipotecă legale a creditoarei urmăritoare, și 2° că dânsa, în virtutea unei transacțiuni, a renunțat la ipoteca de 10000 lei ce avea asupra acestui imobil al bărbatului, mulțumindu-se pe o ipotecă în primul rang pentru o sumă de 4000 lei asupra unui imobil al contestatorului Simon Gross;

Având în vedere că primul punct de contestațiune, Curtea de apel l'a respins și că Simon Gross n'a atacat cu recurs această decisiune; că dar rămâne definitiv judecat că Simon Gross nu mai poate invoca subrogațiunea prevăzută de citatul art. 1108 pentru a ajunge la modificarea tabloului de ordine;

Având însă în vedere că în cea ce privește al doilea punct de contestațiune, Curtea de apel, întemeindu-se pe art. 1760 din Codicele civil, admite transacțiunea și ordonă să se radieze ipoteca de 10000 lei asupra imobilului Surei Anghel, după ce se va constitui în favoarea Goldei Kaminker, o ipotecă de 4000 lei în primul rang asupra imobilului lui Simon Gross;

Considerând că nu se poate contesta în speță că prin acea transacțiune femeia a renunțat la o parte, adică la 6000 lei, din creanța sa ipotecară;

Considerând că este de esența regimului dotal d'a asigura conservarea dotei femeii; că în acest scop legiuitorul, după ce în art. 1248 declară inalienabilă averea dotală prevăzută în acel articol, recunoaște în art. 1281 femeii dreptul de a lua o ipotecă asupra imobilelor bărbatului pentru dota cea alienabilă și ediclează sub pedeapsă de nulitate că femeia nu poate în nici un caz de a renunța la această ipotecă; că din termenii generali în cari este conceput acest articol rezultă că femeia nu numai că nu poate conveni a nu lua o ipotecă în averea imobiliară a bărbatului, dar nici după ce a luat-o, a renunța la dânsa; că afară de aceasta a lăsa femeii facultatea de a putea renunța la ipoteca ce a luat și pe care legiuitorul a primit-o ca garanție a conservării dotei, ar fi a merge în contra scopului ce legiuitorul a avut când a admis regimul dotal ca convențiune matrimonială;

Considerând că din termenii art. 1760 din Codicele civil care declară că «femeia nu poate renunța nici într'un caz în favoarea bărbatului său la inscripțiunile luate» nu se poate deduce că dânsa poate renunța ori în ce caz în favoarea unui al treilea, fie la inscripțiunile luate, fie ca în speță la ipoteca sa, căci din momentul ce citatul art. 1281 ridică femeii facultatea de a renunța la ipoteca sa și dar și la inscripțiunea ce ar putea s'o facă să aibă efect, urmează că această ipotecă este privită de legiuitor ca incesibilă și deci ea nu poate face obiectul unei renunțări de cât în casurile când legea derogă la principiul inalienabilității, caz ce în speță însă nu s'a pretins a fi existând;

Având în vedere art. 1265 din Codicele civil invocat de partea intimată în recurs;

Considerând că separațiunea de patrimoniul nefăcând să înceteze căsătoria și dar nici regimul sub care ea a fost contractată, citatul art. 1265 n'are alt scop de cât a determina, în cas de separațiune de patrimoniul, capacitatea femeii, în raport cu soțul său, ca administratoare a averii dotale; dar nici cum a atinge ori a modifica în ceva regulile de indisponibilitate a bunurilor ce legea le-a declarat inalienabile sau ale garanțiilor ce le-a crezut necesarii pentru conservarea averii dotale: căci ar fi fost un non sens că, tocmai atunci când «dota, după cum se exprimă citatul articol, este în pericol de a se pierde, și desordinea dăruverilor bărbatului este ajunsă în așa grad, în cât

este îndoios că averea sa ar putea fi îndestulă pentru verice acțiune ce femeea ar putea să aibă...»—legiuitorul să permită femeii a renunța la garanția ce avea;

Considerând că ast-fel fiind, Curtea, a violat citatul articol 1281 și a dat o greșită interpretare art. 1760, și dar motivul este fondat.

Pentru aceste motive și fără a mai discuta cele-l'alte mijloace, Curtea, casează, etc.

Iată și hotărîrea Curței de apel casată prin această decizie:

CURTEA DE APEL DIN IAȘI, SECȚIA II

Audiența de la 21 Ianuarie 1901

Președenția D-lui I. I. Vrânceanu, Președinte

Golda Kaminker cu Simon Gross.

Decizia civilă No. 12/901.

Urmărire imobiliară.—Contestație la tabloul de ordine al creditorului.—Alegerea de domiciliu din partea contestatorului.—De unde poate rezulta.—(Art. 506 și 525 noul Cod de proc. civilă).

Subrogație.—Achizițiunea unui imobil grevat de ipotecă.—Plata lor de către dobânditor.—Subrogarea lui în dreptul creditorilor plătiți.—Scopul acestei subrogații.—Cum se câștigă această subrogare și din ce moment.—(Art. 1108 C. civ.).

Privilegiu și ipotecă.—Rangul ipotecă.—Inscripțiune.—Scopul inscripțiunii.—Reinoirea ei.—Dacă achizitorul ce se subrogă în dreptul creditorilor trebuie să reînnoiască inscripțiunea.—(Art. 1778, 1786, 1788 și 1108 Cod. civil).

Transacțiune.—Litigiu.—Transigerea asupra unui litigiu.—Dacă este necesară o hotărîre de expedient.

Dotă.—Ipotecă legală a soției asupra nemiscătoarelor bărbatului.—Inscripțiunea acestei ipotecă.—Dacă femeea poate renunța în favoarea soțului.—Dacă poate renunța în favoarea unui terțiu.—(Art. 1760 și 1754 Codul civil).

1. Orî ce opozițiune relativă la urmărirea bunurilor nemiscătoare trebuie, pe lângă alte condiții, să cuprindă și alegere de domiciliu din partea contestatorului în orașul de reședință al tribunalului ce face urmărirea.

Ast-fel, într-o contestație la tabloul de ordinea creditorilor, faptul că contestatorul a indicat că-și are domiciliul în orașul de reședință al tribunalului ce a făcut urmărirea echivalează cu o alegere de domiciliu.

2. Dobânditorul unui imobil care plătește creditorilor cărora imobilul dobândit era ipotecat, este subrogat, în puterea legei, în toate drepturile și acțiunile creditorilor plătiți, și această subrogațiune, al cărei scop este d'a permite dobânditorului imobilului să-și conserve și consolideze dreptul de proprietate dobândit sau să-și asigure recursul său în cazul când, din cauza ipotecelor rămase neplătite, s'ar găsi evins, fiind câștigată dobânditorului numai prin faptul plății și din chiar momentul plății, beneficiul subrogației poate fi invocat de dobânditor indiferent dacă ulterior a instrăinat, dacă în momentul când se prevalează de subrogațiune el mai este sau nu proprietar.

3. Intre creditorî, ipoteca, fie legală fie convențională, nu are rang de cât din ziua inscripțiunii sale, și acest principiu al publicității, prin inscripțiunea privilegiilor și ipotecelor, avînd de scop garantarea intereselor persoanelor de al treilea, orî ce creditor ipotecar, spre a-și conserva dreptul de urmărire asupra imobilului și rangul creanței sale, față cu cei deal treilea, e ținut să ceară reînnoirea inscripțiunilor în termenul arătat prin art. 1786 și să

păstreze neradiate inscripțiunile luate, până în momentul în care inscripțiunea și-a produs efectul său legal.

Ast-fel, subrogațiunea legală din art. 1108 al II din Codul civil, transferând dobânditorului toate drepturile, atît principale cât și accesorii, ale creditorilor pe cari i-a desinteresat, dobânditorul profită de toate inscripțiunile luate dar e ținut a veghea la conservarea lor ca însăși creditorii în locul cărora s'a subrogat.

4. Legea nu cere ca condițiune necesară a validității unei transacții ca să fi mijlocit, din partea tribunalului înaintea căruia se judecă litigiul asupra căruia părțile convin a transige, o hotărîre de expedient, și aceasta cu drept cuvînt, căci ceia ce termină contestațiunea dintre părți este consimțimentul, voința părților, iar nu actul prin care tribunalul constată voința părților semnată în transacțiune.

5. Femeea nu poate renunța la inscripțiunea ipotecară luată pentru garantarea zestre sale mobiliare, în favoarea soțului său, și să explice această dispozițiune a legiuitorului pentru a proteja pe femeie în contra autorității soțului și a face ast-fel ca ipoteca legală să nu devie ilusoriă, însă poate renunța la inscripțiunea luată în favoarea unui terțiu.

S'au prezentat : apelantul Simon Gross, asistat de d-nii avocați V. Dumitriu, M. B. Cantacuzino și G. Irimescu, iar apelanta Golda Kaminker; asistată de d-l avocat Gr. Macri;

D-l avocat Gr. Macri ridică incidentul de fine de neprimire a apelului lui S. Gross întru cât acesta nu și-a ales domiciliul, prin petiția de apel, cum cere art. 515 și 506 din Pr. civilă.

D-l avocat V. Dumitriu opune că contestația făcută de S. Gross este anterioară noului Cod de procedură și vechiul Cod nu cere alegerea de domiciliu din partea contestatorului;

Curtea,

Avînd în vedere că conform art. 506 comb. cu art. 525 și urm. din Pr. civ., orî ce opozițiune trebuie, pe lângă alte condițiuni, să cuprindă și alegerea de domiciliu din partea contestatorului;

Avînd în vedere că Simon Gross, introducînd contestațiunea la tablou a indicat că-și are domiciliul său în Iași, indicațiune care echivalează cu o alegere de domiciliu; că prin urmare condițiunile art. 526 al. ult. din Proc. civilă, fiind îndeplinite, incidentul propus de d-na Kaminker prin apărătorul său este nefondat;

In fond:

S'au ascultat: d-nii avocați V. Dumitriu, M. B. Cantacuzino și G. Irimescu în susținerea apelului făcut de Simon Gross, precum și d-l avocat Gr. Macri în susținerea apelului făcut de Golda Kaminker;

Curtea deliberînd, și

Avînd în vedere apelurile făcute de Simon Gross și Golda H. Kaminker, contra sentinței tribunalului Iași, s. III-a, No. 229 din 7 Noembrie 1900, dată asupra contestațiunii ridicată de Simon Gross, la tabloul de ordine a creditorilor întocmit de judele comisar cu ocaziunea urmăririi imobilului din Iași strada de sus, No. 102 și 104 și acela situat între aceste două numere;

Avînd în vedere că din sentința apelată, desbaterele orale, actele și concludențele scrise depuse de părți, în fapt rezultă că, în anul 1892, Golda Kaminker, căsătorindu-se cu Haim Kaminker, prin actul dotal autentificat și transcris la No. 98 din 28 Aprilie 1892, i se constituie de către tatăl său Iosef Iacobovici dotă; că, după șase ani trecuți, în temeiul acestui act dotal, Iacobovici, în calitate de înzestrător cere și obține de la președintele trib. Iași inscripțiuni ipotecare pentru

suma de 10000 lei, dota ficei sale, în mai multe imobile ale soțului Haim Kaminker, situate în Iași, str. Tăetoare 2 și str. Frecău 1 și 3 pe baza ordonanței de inscripțiune din 20 Mai 1898 și str. Albă No. 58, strada Frecău 2, 4 și 6, str. Bucșinescu 1 și 3 și str. de sus 102 și 104 și acele situate între aceste numere, pe baza ordonanței din 22 Ianuarie 1899; că, în momentul luării inscripțiunii acestei ipotecii legale, asupra tuturor ziselor imobile, se aflau înscrise deja mai multe ipotecii convenționale pentru diferite sume datorite de soțul Kaminker; că, acesta prin contractul de vindere-cumpărare autentificat și transcris la No. 382 din 12 Martie 1899 vinde apelantului Simon Gross imobilele din str. de sus cu prețul de 32000 lei, cu obligațiunea ca din acest preț, cumpărătorul Gross să plătească pe creditorii ipotecari înscrși anterior ipotecii legale asupra acestor imobile și anume: 8000 lei Creditului funciar urban din Iași, ipoteca No. 290/84; 10000 lei lui Ștefan Suirel, ipoteca No. 428/97; 8000 lei lui Ludvig Beer, ipoteca No. 141/98, iar restul să-l scadă din creanța de 40000 lei, datorită după ipoteca înscrisă la No. 273/98 cesionată lui Simon Gross de Adolf Teitler; că acești trei creditorii fiind achitați de Gross, au cerut și Gross a aderat la cererea lor, fără nici o rezervă, ca inscripțiile ipotecelor plătite, să fie radiate, operații care s'a și efectuat în temeiul jurnalelor tribunalului din 16 Iunie, 29 Noembrie 1899 și 19 Ianuarie 1900; că, după radierea acestor inscripțiuni, apelantul Gross constituie zisele imobile, dotă ficei sale Sura la căsătoria ei cu D-r I. Anghel, prin actul doctal autentificat și transcris la No. 13 din 19 Ianuarie 1900;

Că, în urmă intimata Golda Kaminker obținând contra soțului său separațiune de patrimoniu prin deciziunea acestei Curți No. 48 din 17 Martie 1899, urmărește citatele imobile contra soților Sura și D-r I. Anghel, actuali deținători, pentru îndestularea sa cu suma de 10000 lei, dota sa: că, în fine la tabloul de ordinea creditorilor, întocmit cu ocazia acestei urmăririi, Simon Gross făcând contestație, a cerut să fie colocat, în rang anterior ipotecii legale a Goldei Kaminker, cu sumele plătite de el creditorilor ipotecari, contestațiune respinsă de tribunal prin sentința No. 229 din 7 Noembrie 1909, contra căreia ambele părți au declarat apel.

În ce privește apelul făcut de Simon Gross:

Având în vedere că, în sprijinul acestui apel Simon Gross a invocat atât înaintea primei instanțe cât și înaintea Curții: 1) Subrogațiunea prevăzută de art. 1108 al II Cod. civ.; 2) o transacție intervenită între el și intimata Golda Kaminker, în audiența trib. Iași din 13 Septembrie 1900, consemnată în jurnalul trib. din aceea zi; și în fine al 3-lea și, pentru prima oară în apel compensațiunea;

În ce privește subrogațiunea:

Având în vedere că, conform al. II de sub. art. 1108 Cod. civ. care nu este de cât o aplicațiune a principiului consacrat de al. III de sub acelaș articol, dobânditorul unui imobil care plătește creditorilor căror imobilul dobândit era ipotecat, este subrogat în puterea legii, în toate drepturile și acțiunile creditorilor plătiți;

Că, această subrogațiune, al cărei scop este de a permite dobânditorului imobilului să-și conserve și consolideze dreptul de proprietate dobândit sau să-și asigure recursul său în cazul când, din cauza ipotecelor rămase neplătite, s'ar găsi evins, fiind câștigată dobânditorului numai prin faptul plății și din chiar momentul plății, beneficiul subrogației poate fi invocat de dobânditor, indiferent dacă ulterior a înstrăinat, dacă actualmente, când se prevalează de subrogațiune el mai este sau nu proprietar;

Având în vedere, în specie, că, Simon Gross, dobândind imobilul care face obiectul urmăririi, a plătit ipotecile care-l greva și în urmă constituindu-l dotă ficei sale Sura Anghel, obligându-se a garanta complectă de-

grezare printr-o ipotecă asupra unui imobil al său, este în drept a se prevala de subrogațiunea legală, de și actualmente nu mai este deținător al imobilului dobândit, pentru că subrogația pe de o parte și este câștigată prin faptul că a plătit în momentul când era ținut la plată pentru înstrăinător, constituentul ipotecelor, iar pe de alta, și este singurul mijloc de a apăra proprietatea dobândită, transmisă și garantată, sau de a-și asigura recursul, reintrarea sa în fondurile cheltuite în caz de evicțiune;

Că, ast-fel fiind, obiecțiunea ridicată de Golda Kaminker, că Simon Gross, actualmente ne mai fiind proprietar al imobilului dobândit, nu se poate prevala de subrogațiune legală, este nefondată;

Având în vedere însă că sub regimul nostru ipotecar asemănat art. 1778, 1786 și 1788 Cod. civ., între creditorii, ipoteca fie legală, fie convențională, nu are rang de cât din ziua inscripțiunii sale: că, principiul publicității, prin inscripțiunea privilegiilor și ipotecelor, având de scop garantarea intereselor persoanelor de al treilea, ori-ce creditor ipotecar spre a-și conserva dreptul de urmărire asupra imobilului și rangul creanței sale, față cu cei de al treilea, e ținut să ceară reînnoirea inscripțiunilor în termenul arătat prin art. 1786 și păstreze ne radiate inscripțiunile luate până în momentul în care inscripțiunea și-a produs efectul său legal;

Având în vedere că subrogațiunea legală din art. 1108 al. II Cod. civ., transferând dobânditorului toate drepturile atât principale cât și accesorii, ale creditorilor pe care și-a desinteresat, dobânditorul profită de toate inscripțiunile luate, dar e ținut de a veghea la conservarea lor ca însăși creditorii în locul cărora s'au subrogat;

Având în vedere că Simon Gross recunoaște că inscripțiile ipotecelor plătite de el s'au radiat după cererea creditorilor, dar cu știrea sa și fără nici o rezervă din parte-și, susține însă că consimțământul său este rezultatul erorii de oare ce n'a știut că asupra imobilului există și inscripția ipotecii legale de 10000 lei a Goldei Kaminker;

Având în vedere că întru cât eroarea invocată de Simon Gross nu este cu nimic dovedită și întru cât ipoteca legală fiind înscrisă în registru înaintea plăților și radiierilor ipotecelor plătite, Simon Gross putea or cât de puțin diligent ar fi fost, să afle de existența acelei inscripții, fie cerând un certificat de grefa tribunalului de notariat, fie luând informațiuni de la funcționarul însărcinat cu trecerea ipotecelor, fie examinând singur aceste registre, el a pierdut beneficiul subrogațiunii legale și dar obiecțiunea ridicată de intimată se găsește fondată;

În ce privește transacțiunea:

Având în vedere că, în ce privește transacțiunea din 13 Septembrie 1900, invocată de Simon Gross, intimata Golda Kaminker obiectează;

1. Că această transacție nu s'a format;
2. Ca chiar dacă s'ar fi format, este nulă din lipsă de autorizare maritală, și
3. Că transacțiunea a avut de obiect renunțarea femeii la ipoteca sa legală și conform art. 1281 Cod. civ. femeia nu poate renunța la ipoteca sa legală sub pedeapsă de nulitate;

Având în vedere că, în audiența din 13 Septembrie 1900, când urma să se judece la tribunal contestația făcută de Simon Gross la tabloul de ordinea creditorilor, părțile, pentru a pune capăt procesului s'a învoit ca în schimbul sumei de 4000 lei, oferită de Simon Gross, garantată într-o ipotecă în primul rang, asupra imobilului său din Iași, strada Lăpușeanu No. 41, pe termen de 9 luni, în favoarea intimitei Golda Kaminker, care renunță la urmărirea imobilului scos în vânzare și nu și mai rezervă nici un drept asupra imobilului urmărit, învoeală de care tribunalul a luat act și pe care a și reprodus-o în jurnalul N. 3951 din aceea zi;

Având în vedere că din termenii în care transacția dintre părți e concepută și din faptele și împrejurările în care s'a făcut, rezultă în mod neîndoios că intenținea lor a fost de a stinge în mod definitiv litigiul dintre ele, în chipul în care au convenit; prin urmare de a face o transacție desăvârșită, iar nu numai un proiect de transacție, precum intimata pretinde;

Având în vedere că, din împrejurarea că tribunalul după ce a luat act de învoeală și a reproduș-o în întregul ei în jurnalul de ședință, n'a dispus printr-o sentință de expedient stingerea procesului și închiderea dosarului, nu rezultă că procesul nu s'a stins, de oare-ce legea nu cere ca condițiune necesară a validității transacțiunii ca să fi mijlocit o hotărîre de expedient și cu drept cuvânt pentru că ceea-ce termină contestațiunea dintre părți, este consimțimentul, voința părților, iar nu actul prin care tribunalul constată voința părților semnată în transacțiune;

Că, în fine, amânarea procesului acordată de tribunal, provine din faptul că executarea, iar nu formarea transacțiunii dădea loc la operațiunii materiale de constituirea și înscrierea ipotecii de 4000 lei din partea lui Simon Gross și de radierea inscripțiunii de pe imobilul urmărit din partea intimatei Golda Kaminker;

Că, ast-fel fiind prima obiecțiune ridicată de Golda Kaminker, că, în speță ar fi vorba numai de un proiect de transacțiune, iar nu de o transacțiune desăvârșită, e nefondată;

Având în vedere că, din acte și debateri se constată că, în audiența de la 13 Septembrie 1900, când părțile litigante au convenit să stingă contestațiunea dintre ele, Haim Kaminker soțul intimatei fiind regulat citat, a fost de față, că, în prezența soțului său și advocaților care îi asistaș pe amândoi, intimata a declarat că acceptă în totul oferta lui Simon Gross și nici soțul nici advocații, n'au obiectat absolut nimic acestei învoeli;

Că, din toate acestea și din împrejurările în care transacțiunea s'a format, rezultă în mod neîndoios, participarea soțului, consimțimentul și prin urmare autorizarea lui la actul săvârșit de soția sa;

Că, dar și a doua obiecțiune făcută de Golda Kaminker, e nefondată;

Având în vedere că din dispozițiunile art. 1760 Cod civ., rezultă că femeea nu poate renunța la inscripțiunea luată pentru garantarea dotei sale mobiliare, în favoarea soțului său, și se explică această dispozițiune luată de legiuitor pentru a proteja pe femeie în contra autorității soțului și a face ast-fel ca ipoteca legală creată de legiuitor prin art. 1754 Cod civ., să nu devie ilusorie, rezultă însă implicit că femeea va putea renunța în favoarea unui terțiu la inscripțiunea luată;

Că nu se poate deduce din art. 1281 Cod civ., un argument în contra acestei soluțiuni, și într'adevăr din comparațiunea acestui articol cu art. 1760 Cod. civ., rezultă că în primul cas este vorba de ipoteca legală creată prin art. 1754 Cod civ., iar în al doilea caz de inscripțiunea luată pentru a face publică această ipotecă, și numai în cazul înteiu renunțarea soției este declarată nulă de legiuitor;

Având în vedere că în speță se constată că Golda Kaminker prin transacțiunea intervenită, renunță la inscripțiunea luată în imobilul urmărit, în favoarea lui Simon Gross, care în schimb se obligă a-i constitui o ipotecă în primul rang pentru suma de 4000 lei asupra unui imobil al său; că o asemenea convențiune fiind permisă prin art. 1760 Cod civ. transacțiunea intervenită între părți este valabilă și din acest punct de vedere;

Că, întru cât este constatată că litigiul între părți este stins prin această transacțiune, devine inutilă discuțiunea subsidiarului propus și oral și prin concluziuni scrise de d. avocat Irimescu, apărătorul lui S. Gross, în privința compensațiunii;

În ceea-ce privește apelul d-nei Kaminker;

Având în vedere că tribunalul prin hotărîrea ata-

cată cu apel, a apreciat just suma de 200 lei ce a acordat ca cheltueli, prin urmare apelul făcut de d-na Kaminker numai din acest punct de vedere, urmează să fie respins ca nefondat.

Pentru aceste considerente, redactate de d. consilier V. Pretorian, respinge apelul făcut de Golda Kaminker; primește în parte apelul lui Simon Gross și reformă sentința tribunalului Iași, s. II, No. 229 de la 7 Noiembrie 1900; obligă pe Simon Gross ca în termen de una lună de la data acestei deciziuni să constituie în favoarea Goldei Kaminker o ipotecă în primul rang pentru suma de 4000 lei plătilă în termen de 9 luni, în imobilul său, situat în Iași, str. Lăpușneanu, No. 41.

Ordonă ca după luarea zisei inscripțiuni pentru suma de 4000 lei, să se radieze ipoteca înscrisă la No. 494 din 22 Ianuarie 1899 asupra imobilelor Surei Anghel situate în Iași, strada de sus No. 102, 104 și acel dintre aceste două numere;

Dispune închiderea urmăririi acestor imobile cerută de Golda Kaminker în temeiul deciziunii Curței secția II-a No. 48 din 17 Martie 1899.

(ss) I. I. Vrânceanu, N. Volenti, V. Pretorian, Al. Alexiu
Grefier, (s) V. G. Vrabie

Osebită părere

Considerând că în dovedirea transacțiunii ce se pretinde că a avut loc între Simon Gross și Golda Kaminker se invoacă jurnalul tribunalului No. 3951 din 13 Septembrie 1900;

Considerând că din cele coprinse în menționatul jurnal nu se constată de cât o propunere de transacțiune din partea lui Simon Gross acceptată în principiu de Golda Kaminker, dar ale cărei condițiuni urma a se debate și desăvârși între părți în cas când ar fi căzut de acord, în care scop ele au și cerut amânarea procesului, iar nu stingerea judecăței;

Considerând că lipsa completă a clauselor și condițiunilor sub care urma a se face transacțiune, cum de exemplu constatarea suficienței garanției ce i se oferea drept ipotecă, fie din punctul de vedere al valorii lui, fie din acela al supunerii lui la ver-o altă sarcină, stabilirea dobânzilor pentru timpul cât se acordă lui Gross până la plata sumei de 4000 lei și altele, dovedesc că cele petrecute între părți în ședința de la 13 Septembrie nu erau de cât un proiect de transacțiune care nu și putea lua ființă de cât mai târziu, când părțile ar fi convenit asupra tuturor punctelor ce trebuiau în mod clar și precis să se fixeze de părți pentru a pune capăt litigiului dintre ele;

Considerând că dacă, în adevăr, la 13 Septembrie s'ar fi format între părți o transacțiune înaintea judecăței apoi, cum nu există între ele nici un act scris, ar fi urmat neapărat ca pe baza concluziunilor părților printr'o hotărîre de expedient să se constate convențiunea lor și condițiunile cu care convenise a curma litigiul, dispunându-se închiderea dosarului și stingerea procesului conform art. 260 Cod de proc. civilă.

Pentru aceste motive difer de opinia majorității numai în ce privește transacțiunea și sunt pentru admitterea apelului Goldei Kaminker.

(s) Al. Gh. Hinna.

DIN PROCEDURA CIVILA

În curând va veni în discuțiunea corpurilor legiuitoare, noul proiect de modificarea Codului de procedură civilă.

Nu cunoaștem modificările introduse de comisiunea instituită de d-l Ministru de justiție, dar credem util de a atrage atențiunea, atât asupra unor articole din Codul de procedură civilă pe care le credem defectuoase; cât și asupra unor lacune din Procedura civilă.

Așa nu vedem pentru ce citația, să mai fie iscălită de președinte, când ar fi suficient că odată admisă citarea părților, partea să se citeze numai de portărel și prin urmare citația să fie iscălită numai de acesta și mai ales când în realitate, tot portărelul iscălește pe președinte prin parafa acestuia ce o aplică pe citație.

De asemenea, pentru ce, odată ce partea obține un titlu executoriu, sau cu execuție provizorie, să mai aibă nevoie să solicite o nouă autorizare pentru aducerea la îndeplinire a titlului său.

Formula executorie, sau execuția provizorie acordată, nu sunt ele oare suficiente autorizări?

Legea mai cere pentru ca să se poată aduce la îndeplinire un titlu, ca mai întâi acel condamnat prin titlu, să fie somat, să fie prevestit, că dacă nu va plăti, sau nu va da, ceia ce a fost condamnat, i se va lua, sau urmări avutul său. Cu alte cuvinte legiuitorul a înțeles să prevestească pe cel condamnat, că dacă nu voeste să se conformeze hotărârei pronunțate contra lui, să ascundă ceia ce are; căci alt-fel vine autoritatea judecătorească, prin reprezentatele ei, și-și ia, sau urmărește, ceia ce nu vrea să dea.

Am crede că titlul condamnat, ar fi o destulă prevestire și că în urma lui, să se poată aplica sequestrul definitiv, mai ales atunci când s'a pronunțat în contradictoriu, față cu părțile, și când ele au luat prin urmare cunoștință de condamnare, rămânând numai a se comunica celui rămas în judecată, când hotărârea s'ar fi dat în lipsa sa.

Găsim că legea actuală este prea indulgentă față de cel care are să dea. Așa în cât a ajuns vremea că e mai bine să ai a da, de cât să ai a lua.

Sunt, în adevăr, atâtea forme de îndeplinit când ai de luat, după o hotărâre judecătorească, în cât te lipsești aproape de a le mai îndeplini; mai ales când suma de luat, este relativ mică și când știi că față cu cheltuelile ce ai avea de întâmpinat, ar trebui să debursezi aproape suma ce ai avea de luat.

Nu e cazul aici, să spunem, dar totuși vom adăuga ce s'ar impune ca în daraverile judecătorești, să se perceapă taxa proporțional cu suma reclamată. Ast-fel astăzi pentru o reclamațiune de 2000 lei, taxele de timbre sunt tot atât de mari ca și pentru o reclamațiune de 200000 lei.

Nu vedem de asemenea pentru ce agentul tribunalului, portărelul, să nu poată îndeplini, în anumite cazuri, formalitățile impuse de lege, fără să fie asistat de agenți administrativi. Or legiuitorul îi dă deplină încredere pentru funcția care ia încredințat-o, ori nu-i dă încredere, și atunci de ce-l mai numește?

Lipsa de încredere în adevăr, nu face de cât să-și îngreue misiunea și în unele cazuri, să-și o facă imposibilă de îndeplinit.

Trecând mai departe, nu vedem pentru ce judecătorul ar însemna ziua și locul unde are să se facă vânzarea obiectelor urmărite, când ar fi foarte logic ca agentul însărcinat cu aducerea la îndeplinire a titlului ce ia fost încredințat, să îndeplinească toate formalitățile cerute, pentru ca debitorul titlului, să obție ceia ce a câștigat. De ce în adevăr, portărelul, nu ar soma, nu ar sequestra, nu ar fixa termenul de vânzare, nu ar vinde, nu ar preda, nu ar distribui banii, mai ales atunci când nu sunt opunerii legale, și ar fi obligată partea

câștigătoare, să îndeplinească pentru toate acestea formalitățile diferite alte forme și la diferite autorități, mai ales când portărelul a fost odată autorizat, cu aducerea la îndeplinire, prin formula executorie pusă pe titlu.

Arthur G. Sion

Știri legislative

În Camera franceză s'a depus o lege nouă zilele acestea, numită de către public: «*La loi Magnaud*» după numele propuitorului; purtând însă ca titlu: *loi de pardon*. Obiectul legii este de a da judecătorului dreptul să ierte pe un culpabil, fără a pronunța nici o condamnățiune.

Este un fel de suspendare a condamnățiunii, un sistem Anglo-american, cu oare-carî diferențe de detalii.

Se știe că în Anglia și în America, există o lege prin care se dă drept judecătorului de a nu pronunța nici o condamnare pentru delincenți primari. Se lasă afacerea suspendată timp de 5 ani, în care interval delincuentul pus în libertate trebuie să se poarte bine, alt-fel e readus la bara justiției și condamnat.

Sistemul e criticat pentru că în cei cinci ani de probațiune se perd elementele delictului și în cas de reapariție la bara justiției e greu de a mai reconstitui delictul comis.

În Franția e actualmente în vigoare sistemul Beranger. O lege căreia s'a dat de vulg iarăși numele autorului. Prin această lege, se suspenda pedeapsa, după ce mai întâi delincuentul a fost condamnat.

Cu toate criticile aduse acestei legi, cred că dispozițiile ei sunt salutarii. Se poate întâmpla ca omul pentru prima oară să greșască, sau să se găsească în împrejurări ast-fel în cât să comită un delict. Mărturisește delictul și cu toate acestea judecătorul îl vede că n'ar mai fi în stare să recidiveze. Pentru ce în asemenea caz, condemnându-l să îl expul a face și pedeapsa alături de delincenți ordinari? Beranger a văzut un pericol în acest fapt și atunci a propus «*la loi de sursis*». Condamnă pe delincuent, dar, suspendă-i pedeapsa și dacă timp de cinci ani n'a mai comis nici un alt delict, atunci însemnează că omul s'a pocăit și deci numai trebuie să se vorbească nimic pe socoteala acestui delict, nici a se trece în casierul lui judiciar. Dacă din contră în acest interval a căzut în recidivă, atunci dovedește că e rău-tăcios și și va primi pedeapsa și pentru delictul prim.

Era deja mult, această lege, față de cele-l'alte legislațiuni, cum ar fi a noastră care n'avem nimic, și totuși Francezii nu se mulțumesc numai cu acest progres. Legea progresului, nu staționează în Franția. Și atunci D. Magnaud propune: «*la loi de pardon*» prin care se dă drept judecătorului ca de la început să ierte, să absolve pe culpabil, când crede că cu această toleranță din parte-i ajunge mai sigur să moralizeze pe delincuent.

Publicul francez, a primit cu multă bucurie această lege.

Iată cum se exprimă jurnalele asupra ei:

«Cu legea «Beranger» și cu legea «Magnaud» judecătorul judecând pe semenul său și va aduce aminte de propria sa imperfecțiune și va avea dreptul și puterea de a introduce puțină umanitate în legile noastre penale atât de feroce» (1).

Ce-ar zice opinia publică franceză de legile noastre penale pe cari în loc de a le îndulci, pare că prin jurisprudență căutăm să le înăsprim?

Cesar

(1) Le Journal, 4 Noembrie 1901.